

- W 2016 roku tempo wzrostu PKB Iranu wzrosło do 6,5% r/r wobec spadku o 1,6% r/r w 2015 roku. Na 2017 rok przewidywane jest przez MFW spowolnienie wzrostu gospodarczego do 3,3% r/r.
- W styczniu 2016 roku Unia Europejska i Stany Zjednoczone zniósł szereg międzynarodowych ograniczeń wobec Iranu o charakterze gospodarczym i finansowym, wprowadzonych wskutek zaangażowania Iranu w rozwój programu nuklearnego.
- Od 2014 roku obserwowany był w Iranie stopniowy spadek wskaźnika średniorocznej inflacji do 11,9% r/r w 2015 roku i 8,9% r/r w 2016 roku. Prognozy MFW wskazują na odwrócenie tej tendencji w 2017 roku, w którym średnioroczny wskaźnik CPI wzrośnie do 11,2% r/r.
- W 2017 roku prawdopodobne jest wyhamowanie dynamiki importu do 14,6% i spadek eksportu o -5,3% r/r z odpowiednio wzrostów o 17,0% r/r i o 43,1% r/r zanotowanych w 2016 roku.
- W całym 2016 roku Iran zajmował 73. miejsce w polskim eksporcie (0,04% eksportu ogółem) oraz 65. miejsce w imporcie do Polski (0,06% importu ogółem).
- W całym 2016 roku polski eksport do Iranu osiągnął poziom 81,0 mln EUR, wzrastając o 79,6% w skali roku.
- Iran został wskazany przez rząd Polski jako jeden z pięciu najbardziej perspektywicznych na świecie rynków dla rozwoju polskiej gospodarki.
- Polski import z Iranu wyniósł w całym 2016 roku 113,9 mln EUR i był wyższy 8,5-krotnie w skali roku.
- W latach 2013-2015 nie zanotowano napływu polskich FDI do Iranu, także stan polskich FDI w tym kraju był zerowy.
- Na irańskim rynku pracy obserwowany jest wzrostowy trend bezrobocia od 2014 roku. Według prognoz MFW w 2017 roku nastąpi stabilizacja na rynku pracy i stopa bezrobocia osiągnie poziom 12,5%, taki sam jak zanotowany w 2016 roku.
- Stopa procentowa jednorocznych depozytów została obniżona w czerwcu 2016 roku do 15%, a stopę procentową kredytów zmniejszono do 18%.
- W 2017 roku relacja nadwyżki budżetowej do PKB ma wynieść 0,7% wobec deficytu w wysokości -2,8% PKB zanotowanego w 2016 roku oraz -1,8% PKB w 2015 roku.
- Według prognoz MFW w 2017 roku przewidywany jest dalszy spadek relacji długu publicznego do PKB, która zmniejszy się do około 29% PKB wobec ponad 42% PKB w 2015 roku.

Gospodarka Iranu w znacznym stopniu opiera się na usługach oraz eksporcie ropy naftowej i gazu ziemnego

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne dla Iranu

Wskaźnik	Jedn.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017P
PKB	% r/r	6,6	3,8	-6,6	-1,9	4,0	-1,6	6,5	3,3
PKB per capita (PPP)	USD	17185	17958	16880	16627	17267	16954	18077	18858
Inflacja CPI	% r/r	12,4	21,2	30,8	34,7	15,6	11,9	8,9	11,2
Import	% r/r	-0,3	-5,8	-13,7	-9,0	13,6	-9,9	17,0	14,6
Eksport	% r/r	5,4	8,3	-27,7	-2,3	15,3	20,3	43,1	-5,3
Rachunek obrotów bieżących	% PKB	4,4	10,6	6,1	7,0	3,8	2,4	6,3	5,3
Stopa bezrobocia	%	13,5	12,3	12,1	10,4	10,6	11,0	12,5	12,5
Saldo budżetu	% PKB	2,8	0,6	-0,3	-0,9	-1,2	-1,8	-2,8	0,7
Dług publiczny	% PKB	12,2	8,9	11,8	11,2	12,0	42,4	35,0	29,2

Źródło: MFW, PKO Bank Polski.

W 2016 roku tempo wzrostu PKB Iranu wzrosło do 6,5% r/r (m.in. dzięki zwiększeniu eksportu ropy) wobec spadku o 1,6% r/r w 2015 roku. **Na 2017 rok przewidywane jest przez MFW spowolnienie wzrostu gospodarczego do 3,3% r/r** (ze względu na niewystarczające reformy mające stymulować inwestycje oraz znikome możliwości dalszego zwiększania poziomu wydobycia ropy wskutek osiągnięcia maksymalnych zdolności produkcyjnych).

Gospodarka Iranu opiera się na usługach, a także w znacznym stopniu na eksporcie ropy naftowej (czołowe miejsce pod względem wydobycia na Bliskim Wschodzie, jednak dalsze zwiększenie wydobycia tego surowca wymaga poniesienia nowych nakładów inwestycyjnych) oraz gazu ziemnego. Niespełna 10-procentowy jest wkład tradycyjnego rolnictwa do PKB.

Głównymi gałęziami przemysłu są: produkcja ropy naftowej i gazu ziemnego, przemysł petrochemiczny, produkcja nawozów sztucznych, produkcja tekstyliów, produkcja cementu i materiałów budowlanych oraz przetwórstwo żywności.

W strukturze zatrudnienia dominuje zatrudnienie w usługach (około 45% ludności zawodowo czynnej), blisko 30% osób pracuje w rolnictwie, a pozostałe 25% znalazło zatrudnienie w przemyśle.

W styczniu 2016 roku Unia Europejska i Stany Zjednoczone zniósł szereg międzynarodowych ograniczeń wobec Iranu o charakterze gospodarczym i finansowym, wprowadzonych wskutek zaangażowania Iranu w rozwój programu nuklearnego. Dzięki zniesieniu części sankcji Iran może eksportować ropę i gaz do większej liczby krajów oraz odzyskać dostęp do międzynarodowych rynków finansowych.

Iran został wskazany przez rząd Polski jako jeden z pięciu najbardziej perspektywicznych na świecie rynków dla rozwoju polskiej gospodarki (obok Algierii, Indii, Meksyku i Wietnamu).

Od 2014 roku obserwowany był w Iranie stopniowy spadek wskaźnika średniorocznej inflacji do 11,9% r/r w 2015 roku i 8,9% r/r w 2016 roku. Prognozy MFW wskazują na odwrócenie tej tendencji w 2017 roku, w którym średnioroczny wskaźnik CPI wzrośnie do 11,2% r/r.

W 2017 roku prawdopodobne jest wyhamowanie dynamiki importu do 14,6% r/r i spadek eksportu o -5,3% r/r z odpowiednio wzrostów o 17,0% r/r i o 43,1% r/r zanotowanych w 2016 roku wobec spadku importu o -9,9% r/r i wzrostu eksportu o 20,3% r/r odnotowanych w 2015 roku. Oczekiwane jest niewielkie osłabienie nadwyżki na rachunku obrotów bieżących do 5,3% PKB w 2017 roku po wzroście do 6,3% PKB w 2016 roku (w tym wskutek wzrostu eksportu ropy i zniesienia części sankcji) z 2,4% PKB w 2015 roku.

W całym 2016 roku Iran zajmował 73. miejsce w polskim eksporcie (0,04% eksportu ogółem) oraz 65. miejsce w imporcie do Polski (0,06% importu ogółem).

W całym 2016 roku polski eksport do Iranu osiągnął poziom 81,0 mln EUR, wzrastając o 79,6% w skali roku.

W strukturze towarowej polskiego eksportu do Iranu w całym 2016 roku największy udział miały grupy towarów: wyroby różne (30,9%), maszyny i urządzenia transportowe (29,0%), towary przemysłowe klasyfikowane według surowca (14,6%) oraz żywność i zwierzęta żywe (11,4%).

Polskimi hitami eksportowymi do Iranu są: ciągniki, wyroby przemysłu maszynowego, materiały budowlane, akcesoria i części samochodowe, meble, sprzęt RTV i AGD, wyroby ze szkła i kryształu, kosmetyki i środki higieny, leki i wyroby medyczne.

Według bazy danych Insigis Ministerstwa Rozwoju 426 polskich firm eksportuje do Iranu.

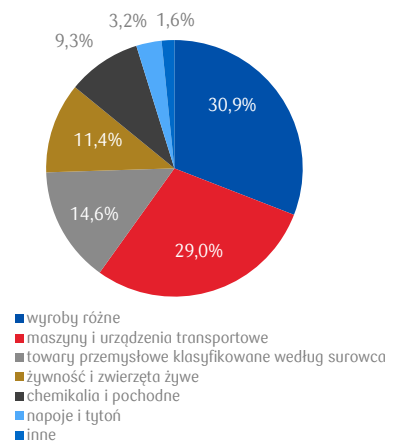
Według Ministerstwa Rozwoju za branże z potencjałem uznawane są sektory:

- rolno-spożywczy,
- kosmetyczny i farmaceutyczny,
- maszyn górnictwa,
- technologii związanych z poprawą efektywności energetycznej,
- maszyn rolniczych i dla przetwórstwa rolno-spożywczego,
- transportowy,
- chemii budowlanej,
- meblowy,
- sprzętu medycznego,
- materiałów budowlanych i dekoracyjnych,
- odzieżowy,
- sprzętu RTV i AGD.

Polski import z Iranu osiągnął w całym 2016 roku 113,9 mln EUR i był wyższy 8,5-krotnie w skali roku.

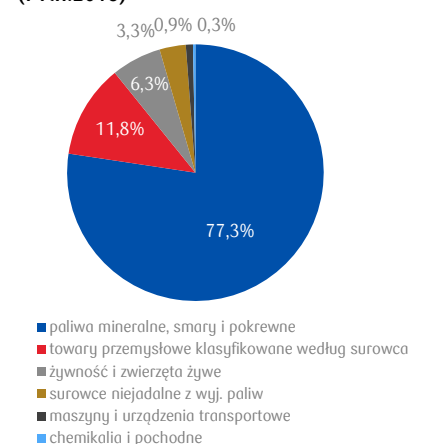
W strukturze polskiego importu z Iranu w całym 2016 roku dominowały grupy towarów: paliwa mineralne i smary (77,3%), towary przemysłowe klasyfikowane według surowca (11,8%), żywność i zwierzęta żywe (6,3%) oraz surowce niejadalne z wyjątkiem paliw (3,3%).

Struktura polskiego eksportu do Iranu (I-XII.2016)

Źródło: GUS, PKO Bank Polski.

Struktura polskiego importu z Iranu (I-XII.2016)

Źródło: GUS, PKO Bank Polski.

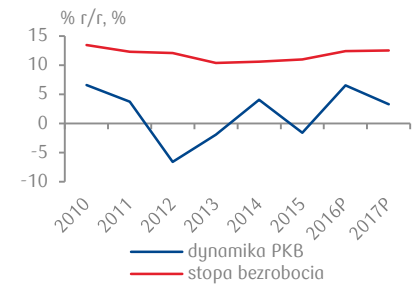
W latach 2013-2015 nie zanotowano napływu polskich FDI do Iranu, także stan polskich FDI w tym kraju był zerowy - ze względu na istniejące sankcje.

Na irańskim rynku pracy obserwowany jest wzrostowy trend bezrobocia od 2014 roku, przy tempie kreacji miejsc pracy nie nadążającym za znacznym napływem osób wchodzących na rynek pracy (po około pół miliona rocznie w perspektywie najbliższych 5 lat), przez co stopa bezrobocia utrzymuje się na relatywnie wysokim poziomie. Według prognoz MFW w 2017 roku nastąpi stabilizacja sytuacji na rynku pracy i stopa bezrobocia osiągnie poziom 12,5%, taki sam jak zanotowany w 2016 roku wobec 11,0% w 2015 roku. Wysokie jest bezrobocie kobiet (dla których stopa bezrobocia wynosi około 20%) oraz osób młodych (wskaźnik oscyluje blisko 30%, w tym dla młodych kobiet indeks osiąga niespełna 50%). Obserwowane jest stopniowe zwiększenie aktywności zawodowej Irańczyków do około 40% przewidywanych na 2017 rok z 30,4% zanotowanych w 2014 roku, wciąż jednak stopa partycypacji kobiet pozostaje niska (około 15%).

Stopa procentowa jednorocznych depozytów została obniżona w czerwcu 2016 roku o 300 punktów bazowych do 15%, a stopę procentową kredytów zmniejszono o 200 punktów bazowych do 18%.

W 2017 roku relacja nadwyżki budżetowej do PKB ma wynieść 0,7% wobec deficytu w wysokości -2,8% PKB zanotowanego w 2016 roku oraz -1,8% PKB w 2015 roku. Według prognoz MFW w 2017 roku przewidywany jest dalszy spadek relacji długu publicznego do PKB, która zmniejszy się do około 29% PKB wobec ponad 42% PKB w 2015 roku.

PKB i stopa bezrobocia Iranu

Źródło: MFW, PKO Bank Polski.

Opracowano na podstawie: cbi.ir, GUS, howtoinvestiniran.com, IIF, MFW, Ministerstwo Rozwoju, NBP, PAP, tradingeconomics.com, uae.trade.gov.pl

IRAN

notatka nt. sytuacji gospodarczej

Bank Polski

DEPARTAMENT STRATEGII I ANALIZ MIĘDZYNARODOWYCH

PKO Bank Polski S.A.

ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa

DSM@pkobp.pl

t: 22 521 69 97